

Mgr Sebastian Chrupek  
Instytut Archeologii  
Uniwersytet Warszawski

Warszawa, 28 sierpnia 2020 r.

### **Częściowe Sprawozdanie z realizacji projektu badawczego**

Studia nad przemianami kulturowymi na Pomorzu w okresie od drugiej poł. I w. p.n.e. do przełomu I i II w. n.e. Geneza kultury wielbarskiej

**Termin pobytu:** 11 lutego – 15 marca 2020 r.

**Miejsce realizacji:** Archäologisches Landesmuseum Schloss Gottorf, Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, Schleswig, Niemcy.

Pobyt naukowy w Archäologisches Landesmuseum w Szlezwiku zakładał kwerendę archiwalną i biblioteczną ukierunkowaną na poszukiwanie stanowisk ludności kultury oksywskiej i wielbarskiej na Pomorzu i ziemi chełmińskiej oraz zebranie literatury przedmiotu omawiającej kontakty miejscowej ludności z ugrupowaniami ze Skandynawii i północnych Niemiec.

Kwerenda archiwalna pozwoliła mi zapoznać się ze zbiorami Herberta Jankhuna, Rudolfa Grenza oraz Carla Engla. W archiwach tych znalazłem jedynie nieliczne informacje dotyczące interesującej mnie tematyki z terenu dawnych Prus Zachodnich. Niemniej jednak, w kartotece Rudolfa Grenza udało mi się znaleźć i zadokumentować liczne materiały porównawcze datowane na przełom er z obszaru dzisiejszego północnego Mazowsza, zajętego w starożytności przez ludność kultury przeworskiej.

Kwerendę biblioteczną odbywałem jedynie bibliotece Archäologisches Landesmuseum (z uwagi na wcześniejszy, nieoczekiwany wyjazd nie zdążyłem skorzystać ze zbiorów w bibliotece Instytutu Archeologii Uniwersytetu w Kilonii). Dzięki temu udało mi się zgromadzić liczną literaturę w postaci monograficznych opracowań poszczególnych stanowisk z Jutlandii, Bornholmu, południowej Skandynawii oraz obszaru kręgu nadłabskiego, a także zapoznać się z pracami dotyczącymi wąskich zagadnień problemowych np. kontaktów międzykulturowych, obrządku pogrzebowego i różnych zjawisk oraz fenomenów z nim związanych, czy opracowań poszczególnych zabytków.

Wizyta w Szlezwiku pozwoliła mi też skupić się wyłącznie na pracy doktorskiej, co zaowocowało powstaniem podziału chronologiczno-typologicznego fibul ze schyłku młodszego okresu przedrzymskiego ze stanowisk zlokalizowanych na terenie Pomorza i ziemi chełmińskiej.

Odwiedzenie Archäologisches Landesmuseum i Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie było dla mnie ważnym momentem w życiu naukowym, który umożliwił mi zapoznać i

wymienić doświadczenia z wybitnymi naukowcami specjalizującymi się w dziedzinie archeologii protohistorycznej jak prof. dr Claus von Carnap-Bornheim, dr Ruth Blankenfeld, dr Timo Ibsen, dr Christoph Jahn, dr Nina Lau, dr Jarosław Prassolow, czy dr Andreas Rau. Organizację tych spotkań zawdzięczam Karłowi Johannowi Offermanowi. Dzięki niemu poznałem też strukturę i system pracy ZBSA oraz ALM, a także prowadzone wówczas projekty badawcze.

Wyrazy wdzięczności kieruję także do prof. dr. Clausa von Carnapa-Bornheima oraz zarządowi Fundacji Monumenta Archaeologica Barbarica w osobach Pani prezes FMAB dr Magdaleny Natuniewicz-Sekuły oraz dr hab. Adama Cieślińskiego za pomoc w organizacji wyjazdu.

Słowa wyjaśnienia należy poświęcić mojemu przedwczesnemu powrotowi ze Szlezwiku, która została wywołana bardzo dynamiczną i dość niepokojącą sytuacją związaną z szerzeniem się pandemii koronawirusa. Mimo, że w samym Szlezwiku w pierwszej połowie marca nie było zakażeń, to aby uniknąć potencjalnego niebezpieczeństwa, w porozumieniu z Zarządem FMAB oraz prof. dr. Clausem von Carnapem-Bornheimem, podjęliśmy decyzję o moim wcześniejszym, powrocie do domu, za co jestem im bardzo wdzięczny. Gdy sytuacja pandemiczna unormuje się, zgłaszam gotowość do kontynuacji pobytu naukowego w Szlezwiku.